

Fitxa tècnica

Guió Fernanda Valadez, Astrid Rondero **Música** Astrid Rondero **Fotografia** Ximena Amann **Interpretació** Juan Jesús Varela, Yadira Pérez, Sandra Lorenzano, Karla Garrido, Alexis Varela... **Durada** 126 min **Gènere** Drama **Distribuidora** Twelve Oaks Pictures **Llengües** Espanyol **+16 anys**

Sinopsi

Quan un sicari d'un càrtel és assassinat, deixa enrere en Sujo, el seu fill de quatre anys. La violència plana sobre en Sujo en cada etapa de la seva vida al camp mexicà. En Sujo madura i descobreix que eludir el destí del seu pare és inevitable. (FilmAffinity)

Crítica

22/01/2024 - Astrid Rondero i Fernanda Valadez segueixen el fill orfe d'un sicari a la seva brillant pel·lícula, que barreja amb habilitat un relat de pas a l'adulthood i un retrat social amb el cinema de gènere

"Marcat per la seva soledat, amb la sensació que s'havia convertit en una ombra de si mateix, algú a qui no es podia veure ni sentir". A primera vista, no sembla que hi hagi cap connexió entre l'Anglaterra de finals del segle XIX de *Jude el oscuro*, la novel·la de **Thomas Hardy** (la cita anterior és d'aquest llibre) i el Michoacán d'avui dia —a la Terra Calenta de Mèxic—, un lloc infestat de narcotràfic i violència. Aquest és l'escenari de **Sujo**, l'excel·lent pel·lícula del duet format per **Astrid Rondero** i **Fernanda Valadez**, que ha estat presentada a la competició World Cinema Dramatic (on Valadez ja va ser guardonada el 2020 amb el premi especial del jurat al millor guió i el premi del públic amb la seva òpera prima *Sin señas*). Però encara que els temps canvien, els orfes que intenten resistir-se a un determinisme social asfixiant continuen sent els mateixos i, com Jude, en Sujo ha de sobreviure i créixer en un món ple d'hostilitat. És fill d'un "sicari" anomenat El Ocho, considerat un traïdor i eliminat per un càrtel local al qual no li convé gens que el nen de quatre anys es converteixi en un home i tracti de sadollar la seva set de venjança.

A partir d'aquesta premissa, que constitueix alhora el tema de la primera de les quatre parts de la pel·lícula, les directores desenvolupen una història fascinant —alhora realista i dramàtica— a través d'un notable ús de l'espai fora de pantalla amb el qual s'aconsegueix simbolitzar la incòmoda posició d'en Sujo a la perfecció. Com tots els joves, el protagonista, l'entorn amenaçador del qual l'ha portat a veure's reduït a la invisibilitat, busca un sentit, una identitat, un lloc a la vida.

"No et pots passar la vida amagant-te!" Després que, *in extremis*, el *capo* li perdoni la vida amb la condició que no torni a trepitjar la ciutat, en Sujo creix a la natura, aïllat de la civilització amb la seva tia Nemesia (**Yadira Perez Esteban**), una dona molt independent a qui molts veuen com una bruixa per les seves interaccions amb el món dels somnis. L'única cosa que encara manté en Sujo en contacte amb el món exterior són les visites de la seva mare Rosalía (**Karla Garrido**) i els seus amics de la infància, en Jeremy i en Jai. Però també hi ha el cotxe que el seu pare utilitzava en els seus temps de sicari, un record que jeu enterrat entre la mala herba i no fa més que avivar la flama del seu desig d'emancipació, i més ara que en Sujo (**Juan Jesús Varela**) ja és adolescent i en Jeremy (**Jairo Hernández Ramírez**) i en Jai (**Alexis Jassie Varela**) volen unir-se als càrtels...

Aquest llargmetratge tan brillantment elaborat per part de les dues cineastes ens porta fins a Ciutat de Mèxic, on el camí d'en Sujo es creua amb una professora universitària argentina (**Sandra Lorenzano**). Es tracta d'una història de pas a l'adulthood entre la llum i la foscor, entre les urpes mortals d'un Mèxic empobrit i uns impulsos vitals que de vegades resulten contradictoris, una trama entreteixida amb habilitat per unes cineastes que s'han sabut prendre temps per crear veritables explosions dramàtiques. A l'estela d'un cinema llatinoamericà que sap combinar un retrat captivador ple d'humanitat, un quadre socioeconòmic edificant, les cruels atmosferes del cinema de gènere i el gust pel misticisme, **Sujo** és una obra fascinant tant en el contingut com en la forma. Astrid Rondero i Fernanda Valadez demostren tenir una facilitat evident per crear atmosferes intenses i suggerents a partir d'elements senzills (una mirada, un rostre, un cel, siluetes, veus *en off*, etc.), alhora que dominen la complexitat d'una llarga narració. Sens dubte, l'extraordinària riquesa d'aquesta paleta fa de **Sujo** una pel·lícula apassionant i encisadora.

Fabien Lemercier – cineuropa.org